

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

١٤٣٩١ـ ۲.۲۲۷۱

دانشکده شیمی

گروه شیمی آلی و بیوشیمی

پایاننامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته شیمی آلی

عنوان

ستز محصولات بایلیس-هیلمن از طریق واکنش پایرون کربالدهید با انواع کتونها و استرهای مزدوج

استادان راهنمای:

دکتر عزیز شهریسا

دکتر رضا تیموری مفرد

استادان مشاور:

۱۳۸۹/۸/۱۰ دکتر علی اکبر انتظامی

دکتر حسن نمازی

تحصیلات مرکز علمی پژوهی
تسته مارک

پژوهشگر:

مینا اشتاد

تابستان ۱۳۸۹

تقدیم به:

به استاد ارجمند

جناب آقا دکتر عزیز شهریار

به خاطر زحمات بی دریغشان

تعدیم به:

دو کوهر از شمند زندگیم

پدر بزرگوار و مادر محربانم

به خاطر زحمات بی دین شان در تمام مراحل زندگیم

تعدیم به:

یکانه خواه رو یکانه برادرم به خاطر حضور پر مهر شان

اکنون که بیاری خداوند متعال موفق بگذراندن این مرحله از تحریص و زندگی کشتم، برخود لازم می دانم قدردان و پاسکدار تمام کسانی باشم که

در طول این دوره از مساعدة هایشان بسیار منشد هم:

از زحات بی درنی و تلاش های بی شایستگی ارشمندی ارجمند جناب آقای دکتر عزیز شهریار و جناب آقای دکتر رضا تیموری مفدوتگان مشکو

قدرتانی را دارم.

از اساتید مشاور بزرگوارم جناب آقای دکتر علی اکبر انتظامی که افتخار شکرده در محضر ایشان را داشتم و جناب آقای دکتر حسن نمازی ریاست

محترم دانشکده شیمی کمال مشکوقدرتانی را دارم.

از مدیریت محترم کروه شیمی آکادمی جناب آقای دکتر کاظم دیندار صفا به جهت قبول زحمت داوری این رساله کمال مشکوقدرتانی را دارم.

از معاونت محترم پژوهشی جناب آقای دکتر نیایی و معاونت محترم آموزشی جناب آقای دکتر خانم راهنمایی کمال مشکوقدرتانی را دارم.

از تمام کارکنان دانشکده شیمی به ویژه، سرکار خانم کبیری و جناب آقای صفائی و آقای نیمی کمال مشکوقدرتانی را دارم.

از تمام دوستان و هم آزمایشگاهی های عزیزم خانم دکتر تقاسی، زیرک، پور حسین، عصمتی، الله ویردی نسب، نظری، طرف و آقای نظری به

جهت مساعدة او، بکارهای ارزشمند شان و به جهت ایجاد جویی صیغه کمال مشکوقدرتانی را دارم.

از تمام دوستانم در سایر آزمایشگاهی های پژوهشی دانشکده شیمی به جهت بکارهای ارزشمند شان مشکوقدرتانی می نایم.

نام خانوادگی دانشجو: اشتاد

نام: مینا

عنوان پایان نامه: سنتز محصولات بایلیس-هیلمن از طریق واکنش پایرون کربالدهید با انواع کتونها و

استرهای مزدوج

استادان راهنما: دکتر عزیز شهریساو دکتر رضا تیموری مفرد

استادان مشاور: دکتر علی اکبر انتظامی و دکتر حسن نمازی

قطع تحصیلی: کارشناسی ارشد گرایش: آلی رشته: شیمی

تعداد صفحه: ۸۶ تاریخ فارغ التحصیلی: ۱۳۸۹/۶/۳۰ دانشکده: شیمی

کلید واژه: H_4 -پیران-۴-اون، بایلیس-هیلمن، آکریلات، آکیل وینیل کتون

چکیده:

هدف اصلی از این کار پژوهشی سنتز برخی از محصولات بایلیس-هیلمن از طریق واکنش آکیل وینیل کتونها و آکریلات ها با ۴-پایرون-۲-کربوکسالدهیدها است. برای این منظور ۴-اکسو-۶-فنیل- H_4 -پیران-۲-کربوکسالدهید و ۵-بنزیلوکسی-۲-کربوکسالدهید- H_4 -پیران-۴-اون با آکیل وینیل کتونها و بوتیل آکریلات در حضور DABCO (۱و۴-دی آزا بی سیکلو [۲و۲و۲]اکтан) به مدت ۱ ساعت وارد واکنش شدند.

مناسب ترین حلal در واکنش آکیل وینیل کتونها THF می باشد در حالیکه در مورد بوتیل آکریلات مخلوط آب:دی اکسان با نسبت (۱:۱) به عنوان حلal مناسب مورد استفاده قرار گرفت. تمامی محصولات بدست آمده بوسیله کروماتوگرافی لایه نازک روی سیلیکاژل خالص سازی شده و توسط روش های IR, ^{13}C NMR, ^1H NMR, CHNs مورد آنالیز قرار گرفتند.

فهرست

عنوان	صفحه
فصل اول : بررسی منابع	
۱-۱- اهمیت سنتزی و بیولوژیکی ۴-پایرون‌ها و مشتقات هتروسیکل دار آن‌ها.....۱	
۱-۲-۳- هیدروکسی-۴-پایرون‌ها.....۱	
۱-۳-۱- اهمیت و سنتز ترکیبات حامل بخش ۴-پایرون.....۴	
۱-۴- اهمیت بنزو-۷-پایرون‌ها و سنتز آن‌ها.....۶	
۱-۵- اهمیت ۳-پلی فلوئورو آسیل کرمون‌ها و کاربردشان در سنتز مشتقات نیکوتینیک اسید.....۹	
۱-۶- واکنش ۳-(پلی فلوئورو آسیل) کرمون‌ها ۹	
۱-۷- واکنش بایلیس-هیلمن : اهمیت و کاربردهای سنتزی ۱۱	
فصل دوم : بخش تجربی	
۲-۱- خشک کردن حلال‌ها، تهیه و خالص سازی مواد اولیه ۲۴	
۲-۱-۱- متانول(CH ₃ OH) ۲۴	
۲-۱-۲- دی کلرومتان(CH ₂ Cl ₂) ۲۵	
۲-۱-۳- منگنز دی اکسید(MnO ₂) ۲۵	
۲-۱-۴- اتیل آکریلات، بوتیل آکریلات، متیل وینیل کتون و اتیل وینیل کتون ۲۶	

۲-۲-۱- تهیه تری کتون های مورد نیاز برای سترز مشتقات ۴-پایرون	۲۶
۲-۲-۲- سترز اتیل ۶-فنیل-۴-او-۶-تری اکسو هگزانوات(۱)	۲۶
۲-۲-۳- تهیه مشتقات ۴-پایرون	۲۷
۲-۲-۳-۱- سترز ۲-اتوکسی کربونیل-۶-فنیل-۴H-پیران-۴-اون(۲)	۲۷
۲-۲-۳-۲- سترز ۲-هیدروکسی متیل-۶-فنیل-۴H-پیران-۴-اون (۳)	۲۷
۲-۳-۲- سترز ۲-کربالدئید-۶-فنیل-۴H-پیران-۴-اون (۴)	۲۸
۲-۳-۳- سترز ۵-بنزیلوکسی-۲-هیدروکسی متیل-۴H-پیران-۴-اون (۵) ..	۲۹
۲-۳-۴- سترز ۵-بنزیلوکسی-۲-کربالدئید-۴H-پیران-۴-اون (۶)	۳۰
۲-۴- تهیه مشتقات بایلیس-هیلمن در ۴-پایرون ها	۳۱
۲-۴-۱- روش عمومی واکنش ۲-فرمیل-۴-پایرون های (۴) و (۶) با اتیل و بوتیل آکریلات	۳۱
۲-۴-۲- سترز ۲-[هیدروکسی-(۴-اکسو-۶-فنیل-۴H-پیران-۲-ایل) متیل]-آکریلیک اسید-بوتیل	۳۱
۲-۴-۲-۱- سترز ۲-[۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو-۴H-پیران-۲-ایل) هیدروکسی متیل]-آکریلیک اسید-بوتیل استر (۷)	۳۲
۲-۴-۲-۲- سترز ۲-[۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو-۴H-پیران-۲-ایل) هیدروکسی متیل]-آکریلیک اسید-بوتیل استر (۸)	۳۲
۲-۴-۲-۳- سترز ۲-[۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو-۴H-پیران-۲-ایل) هیدروکسی متیل]-آکریلیک اسید-اتیل استر (۹)	۳۳
۲-۴-۲-۴- روش عمومی استیلاسیون محصولات افزایشی بایلیس-هیلمن	۳۴
۲-۴-۲-۵- سترز ۲-[استوکسی(۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو-۴H-پیران-۲-ایل) متیل]-آکریلیک اسید-اتیل استر (۱۰)	۳۵

۴-۳-۳-روش عمومی واکنش ۲-فرمیل-۴-پایرون های (۴) و (۶) با متیل و اتیل وینیل کتون	۲۵
۴-۳-۱-ستز ۵-بنزیلوکسی-۲-[۱-هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو) بوتیل]-۴-پیران-۴-اون	۳۶.....(۱۱)
۴-۳-۲-ستز ۲-[۱-هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو) بوتیل]-۶-فنیل-۴-پیران-۴-اون (۱۲).....۳۷	
۴-۳-۳-ستز ۵-بنزیلوکسی-۲-[۱-هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو) پتیل]-۴-پیران-۴-اون	۳۸.....(۱۳)
۴-۳-۴-ستز ۲-[۱-هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو) پتیل]-۶-فنیل-۴-پیران-۴-اون	۳۹.....(۱۴)
۴-۳-۵-ستز ۲-(۱-استوکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو بوتیل)-۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو-۴H-پیران (۱۵).	۴۰.....
فصل سوم : نتایج و بحث	
۱-۱-بررسی واکنش‌های بیلیس-هیلمن در ۲-فرمیل-۴-پایرون‌ها	۴۱
۱-۲-بررسی ستز ۲-[هیدروکسی-۴-اکسو-۶-فنیل-۴-پیران-۲-ایل) متیل]-آکریلیک اسید بوتیل استر (۷)	۴۲.....
۱-۳-بررسی ستز ۲-[۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو-۴H-پیران-۲-ایل) هیدروکسی متیل]-آکریلیک اسید بوتیل استر (۸)	۴۷.....
۱-۴-بررسی ستز ۲-[۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو-۴H-پیران-۲-ایل) هیدروکسی متیل]-آکریلیک اسید اتیل استر (۹)	۵۱.....

-۳- بررسی ستز ۲ -[استوکسی(۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو- H_4 -پیران-۲-ایل)متیل]-اکریلیک اسید	
۵۴.....	اتیل استر(۱۰)
-۳-۶- بررسی ستز ۵ -بنزیلوکسی-۲-[۱-هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو)بوتیل]- H_4 -پیران	
۵۸.....	-۴-اون(۱۱)
-۳-۷- بررسی ستز ۲ -[۱-هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو)بوتیل]-۶-فنیل- H_4 -پیران-۴-اون(۱۲)..	
۶۲.....	
-۳-۸- بررسی ستز ۵ - بنزیلوکسی-۲-[۱- هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو)پتیل]- H_4 -پیران	
۶۶.....	-۴-اون(۱۳)
-۳-۹- بررسی ستز ۲ -[۱- هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو) پتیل]-۶-فنیل- H_4 -پیران-۴-اون(۱۴)	
۷۰	
-۳-۱۰- بررسی ستز ۲ -(۱-استوکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو-بوتیل)-۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو- H_4 -	
۷۴	پیران(۱۵)
۷۹	منابع
۸۵	نتیجه گیری
۸۶	پیشنهادات
	ضمیمه

فهرست شکل‌ها

صفحه

فصل اول: بررسی منابع

شکل ۱-۱: محصولات طبیعی شامل بخش ۴-پایرون ۵

شکل ۱-۲: طرحی از کرومون‌ها حامل بخش ۴-پایرون ۷

شکل ۱-۳: مولکول‌های فعال بیولوژیکی شامل بخش‌های ایندول و کینولین ۲۰

فصل سوم: بحث و نتایج

شکل ۳-۱: طیف FT-IR(KBr) ترکیب (۷) ۴۴

شکل ۳-۲: طیف ^1H NMR ترکیب (۷) در حلal CDCl_3 ..... ۴۵

شکل ۳-۳: طیف ^1H NMR بسط یافته ترکیب (۷) در حلal CDCl_3 ..... ۴۶

شکل ۳-۴: طیف ^{13}C NMR ترکیب (۷) در حلal CDCl_3 ..... ۴۷

شکل ۳-۵: طیف FT-IR(KBr) ترکیب (۸) ۴۸

شکل ۳-۶: طیف ^1H NMR ترکیب (۸) در حلal CDCl_3 ..... ۴۹

شکل ۳-۷: طیف ^1H NMR بسط یافته ترکیب (۸) در حلal CDCl_3 ..... ۵۰

شکل ۳-۸: طیف ^{13}C NMR ترکیب (۸) در حلal CDCl_3 ..... ۵۱

شکل ۳-۹: طیف FT-IR(KBr) ترکیب (۹) ۵۲

شکل ۳-۱۰: طیف ^1H NMR ترکیب (۹) در حلal CDCl_3 ..... ۵۳

شکل ۳-۱۱: طیف ^{13}C NMR ترکیب (۹) در حلal CDCl_3 ..... ۵۴

شکل ۳-۱۲: طیف FT-IR(KBr) ترکیب (۱۰) ۵۶

- شکل ۳-۱۳: طیف $^1\text{H NMR}$ ترکیب (۱۰) در حلال CDCl_3 ۵۷
- شکل ۳-۱۴: طیف $^1\text{H NMR}$ بسط یافته ترکیب (۱۰) در حلال CDCl_3 ۵۷
- شکل ۳-۱۵: طیف $^{13}\text{C NMR}$ ترکیب (۱۰) در حلال CDCl_3 ۵۸
- شکل ۳-۱۶: طیف FT-IR(KBr) ترکیب (۱۱) ۵۹
- شکل ۳-۱۷: طیف $^1\text{H NMR}$ ترکیب (۱۱) در حلال CDCl_3 ۶۰
- شکل ۳-۱۸: طیف $^1\text{H NMR}$ بسط یافته ترکیب (۱۱) در حلال CDCl_3 ۶۰
- شکل ۳-۱۹: طیف $^{13}\text{C NMR}$ ترکیب (۱۱) در حلال CDCl_3 ۶۲
- شکل ۳-۲۰: طیف FT-IR(KBr) ترکیب (۱۲) ۶۳
- شکل ۳-۲۱: طیف $^1\text{H NMR}$ ترکیب (۱۲) در حلال CDCl_3 ۶۴
- شکل ۳-۲۲: طیف $^1\text{H NMR}$ بسط یافته ترکیب (۱۲) در حلال CDCl_3 ۶۵
- شکل ۳-۲۳: طیف $^{13}\text{C NMR}$ ترکیب (۱۲) در حلال CDCl_3 ۶۶
- شکل ۳-۲۴: طیف FT-IR(KBr) ترکیب (۱۳) ۶۷
- شکل ۳-۲۵: طیف $^1\text{H NMR}$ ترکیب (۱۳) در حلال CDCl_3 ۶۸
- شکل ۳-۲۶: طیف $^1\text{H NMR}$ بسط یافته ترکیب (۱۳) در حلال CDCl_3 ۶۹
- شکل ۳-۲۷: طیف $^{13}\text{C NMR}$ ترکیب (۱۳) در حلال CDCl_3 ۷۰
- شکل ۳-۲۸: طیف FT-IR(KBr) ترکیب (۱۴) ۷۱
- شکل ۳-۲۹: طیف $^1\text{H NMR}$ ترکیب (۱۴) در حلال CDCl_3 ۷۲
- شکل ۳-۳۰: طیف $^1\text{H NMR}$ بسط یافته ترکیب (۱۴) در حلال CDCl_3 ۷۳
- شکل ۳-۳۱: طیف $^{13}\text{C NMR}$ ترکیب (۱۴) در حلال CDCl_3 ۷۴
- شکل ۳-۳۲: طیف FT-IR ترکیب (۱۵) ۷۵

فهرست شماها

صفحه

فصل اول: بررسی منابع

شمای ۱-۱: جایگزینی گروه هیدروکسی موقعيت ۵ در کوجيک اسيد.....	۳
شمای ۱-۲: تبدیل گروه OH کوجيک اسيد برای انجام واکنش های کوپل شدن.....	۳
شمای ۱-۳: واکنش هک و سوزوکی در مشتق تریفلات ۴-پایرون.....	۴
شمای ۱-۴: جفت شدن استایل.....	۴
شمای ۱-۵: تولید پلی پروپیونات مشتق شده از ۴-پایرون.....	۶
شمای ۱-۶: واکنش آلدول ۲-اوادی اتيل-۳-دو-۴-پایرون و پروپیونالدهيد.....	۶
شمای ۱-۷: طرحی از کرومون ها حامل بخش ۴-پایرون.....	۷
شمای ۱-۸: استزر ساختار های شامل کرومون ها.....	۸
شمای ۱-۹: استزر DTC و ۲ و ۳ او-کرومون ها.....	۹
شمای ۱-۱۰: واکنش ۳-(پلی فلوئوروآسیل)کرومون ها.....	۱۰
شمای ۱-۱۱: نقش DABCO به عنوان کاتالیزگر در واکنش بايليس-هيلمن.....	۱۱
شمای ۱-۱۲: واکنش بايليس-هيلمن.....	۱۲
شمای ۱-۱۳: مکانیسم واکنش بايليس-هيلمن در حضور DABCO	۱۲
شمای ۱-۱۴: تری متیل آمین آبدار به عنوان حد واسط واکنش بايليس-هيلمن.....	۱۲

شمای ۱-۱۵: نمونه های واکنش با بایلیس-هیلمن	۱۳
شمای ۱-۱۶: واکنش با بایلیس-هیلمن کاتالیز شده با DABCO	۱۴
شمای ۱-۱۷: نمونه هایی از مایعات یونی بکار رونده در فرایند با بایلیس-هیلمن	۱۴
شمای ۱-۱۸: نمونه های سترز پیریمیدین های استخلاف دار از محصولات با بایلیس-هیلمن	۱۵
شمای ۱-۱۹: آنالیز تهیه پیریمیدو [۲-۱, b] کوئینازولین	۱۶
شمای ۱-۲۰: سترز کوئینازولین ها از محصولات با بایلیس-هیلمن	۱۷
شمای ۱-۲۱: سترز تراهیدرو پیریمیدین-۲-اون ها از محصولات با بایلیس-هیلمن	۱۸
شمای ۱-۲۲: مکانیسم تشکیل حلقه پیریمیدین	۱۹
شمای ۱-۲۳: سترز مشتقات ایندولیل، کینولین	۲۰
شمای ۱-۲۴: سترز ۱ او-۵-دی آریل پرازول ها	۲۱
شمای ۱-۲۵: سترز پرول های چند استخلافی از محصولات با بایلیس-هیلمن	۲۲
شمای ۱-۲۶: سترز تراهیدرو پیریدین های استخلاف دار از محصولات با بایلیس-هیلمن	۲۳

فصل سوم: بحث و نتایج

شمای ۱-۱. مراحل سترزی ۲-فرمیل-۶-فنیل-۴-پایرون (۴)	۴۲
شمای ۱-۲. مراحل سترزی ۵-بنزیلوکسی-۲-فرمیل-۴-پایرون (۶)	۴۲
شمای ۱-۳. واکنش تهیه MnO_2 در آزمایشگاه	۴۲
شمای ۱-۴: شرایط واکنش با بایلیس-هیلمن	۴۳

شمای ۳-۵ : واکنش سترز ۲-[هیدروکسی-۴-اکسو-۶-فنیل- H_4 -پیران-۲-ایل) متیل]-	
آکریلیک اسید بوتیل استر (۷)	۴۴
شمای ۳-۶: واکنش سترز ۲-[۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو- H_4 -پیران-۲-ایل) هیدروکسی متیل]-	
آکریلیک اسید بوتیل استر (۸)	۴۸
شمای ۳-۷: واکنش سترز ۲-[۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو- H_4 -پیران-۲-ایل) هیدروکسی متیل]-	
آکریلیک اسید اتیل استر (۹)	۵۲
شمای ۳-۸: واکنش سترز ۲-[استوکسی(۵-بنزیلوکسی-۴-اکسو- H_4 -پیران-۲-ایل) متیل]-	
آکریلیک اسید اتیل استر (۱۰)	۵۵
شمای ۳-۹ : واکنش سترز ۵-بنزیلوکسی-۲-[۱-هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو) بوتیل]-	
H_4 -پیران-۴-اون (۱۱)	۵۹
شمای ۱۰-۳: واکنش سترز ۲-[۱-هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو) بوتیل]-۶-فنیل- H_4 -پیران	
-۴-اون (۱۲)	۶۲
شمای ۱۱-۳: واکنش سترز ۵ - بنزیلوکسی-۲-[۱-هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو) پتیل]	
H_4 -پیران-۴-اون (۱۳)	۶۶
شمای ۱۲-۳: واکنش سترز ۲-[۱-هیدروکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو) پتیل]-۶-فنیل-	
H_4 -پیران-۴-اون (۱۴)	۷۰
شمای ۱۳-۳: واکنش سترز ۲-(۱-استوکسی-۲-متیلیدن-۳-اکسو) بوتیل)-۵-بنزیلوکسی-۴-	
-اکسو- H_4 -پیران (۱۵)	۷۴

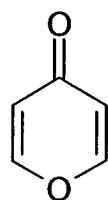
اختصارات

DABCO	او۴-دی آزا بی سیکلو[۲و۲]اکтан
THF	تترا هیدروفوران
DME	دی متوكسى اتان
DMAP	۴-دی متيل آمينوپيريدين
NBS	N -برموسوكسينيميد
DBU	او۸-دی آزا بی سیکلو[۵و۴]آن دک-۷-ان
DMF	N,N -دی متيل فرماميد

فصل اول: بررسی منابع

۱-۱-اهمیت ستزی و بیولوژیکی ۴-پایرون ها و مشتقات هتروسیکل دار آنها:

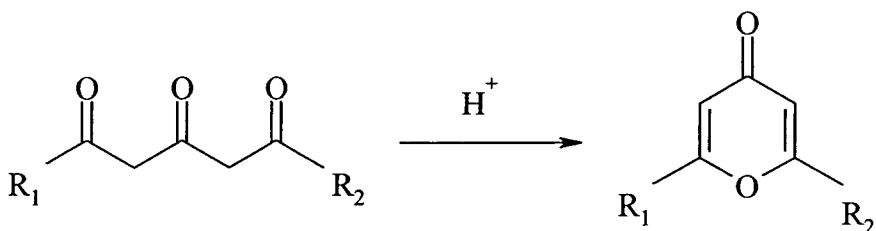
۴-پایرون ها ($4H$ -پیران-۴-اون ها) دسته دیگری از ترکیبات هتروسیکل اکسیژن دار می باشند. بررسی ها حاکی از بیرنگ بودن و کریستالی بودن $4H$ -پیران-۴-اون با نقطه ذوب 32°C است. ساختار این سیستم ها مشابه با سیستم های کربونیل دار α و β غیر اشباع می باشد [۱، ۲].

$4H$ -pyran-4-one

(4-pyrone)

۴-پایرون ها را می توان به روش های مختلف ستز نمود. حلقه زایی مشتقات ۱ و ۳ و ۵-تری کتون ها در شرایط اسیدی از جمله مهم ترین این روش ها برای ستز ترکیبات ۲ و ۶-دی استخلاف دار ۴-پایرون ها شناخته شده است [۳، ۴].

$R_1, R_2 = \text{Ph, Aryl, COOEt, Heterocycl, ...}$

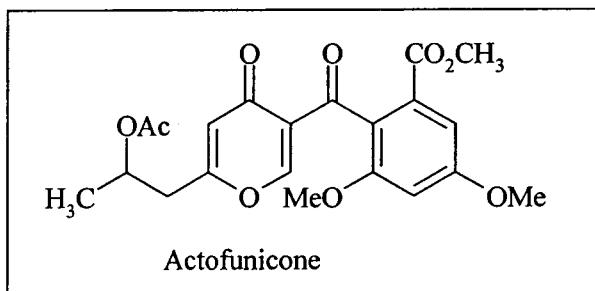
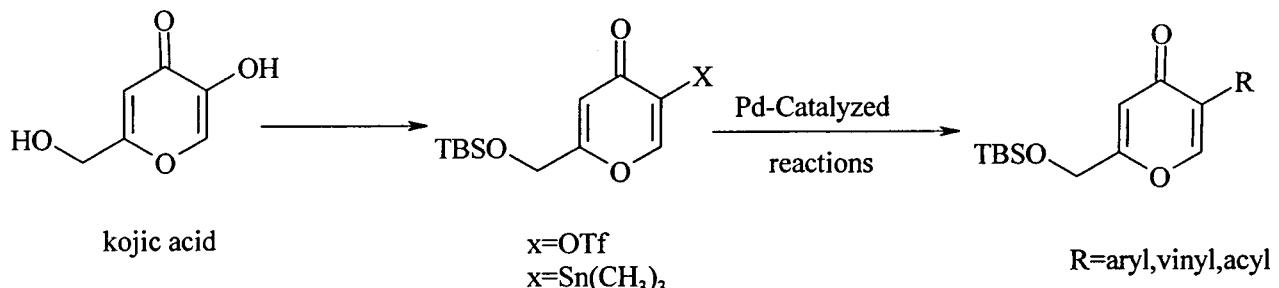
۱-۲-۳-هیدروکسی-۴-پایرون ها

۳-هیدروکسی-۴-پایرون ها دسته مهمی از ترکیبات فعال بیولوژیکی بشمار می آیند [۵]. واحد ۴-پایرون در تنوع وسیعی از محصولات بیولوژیکی طبیعی جالب، قابل مشاهده است. تعدادی روش برای ستز -۴-

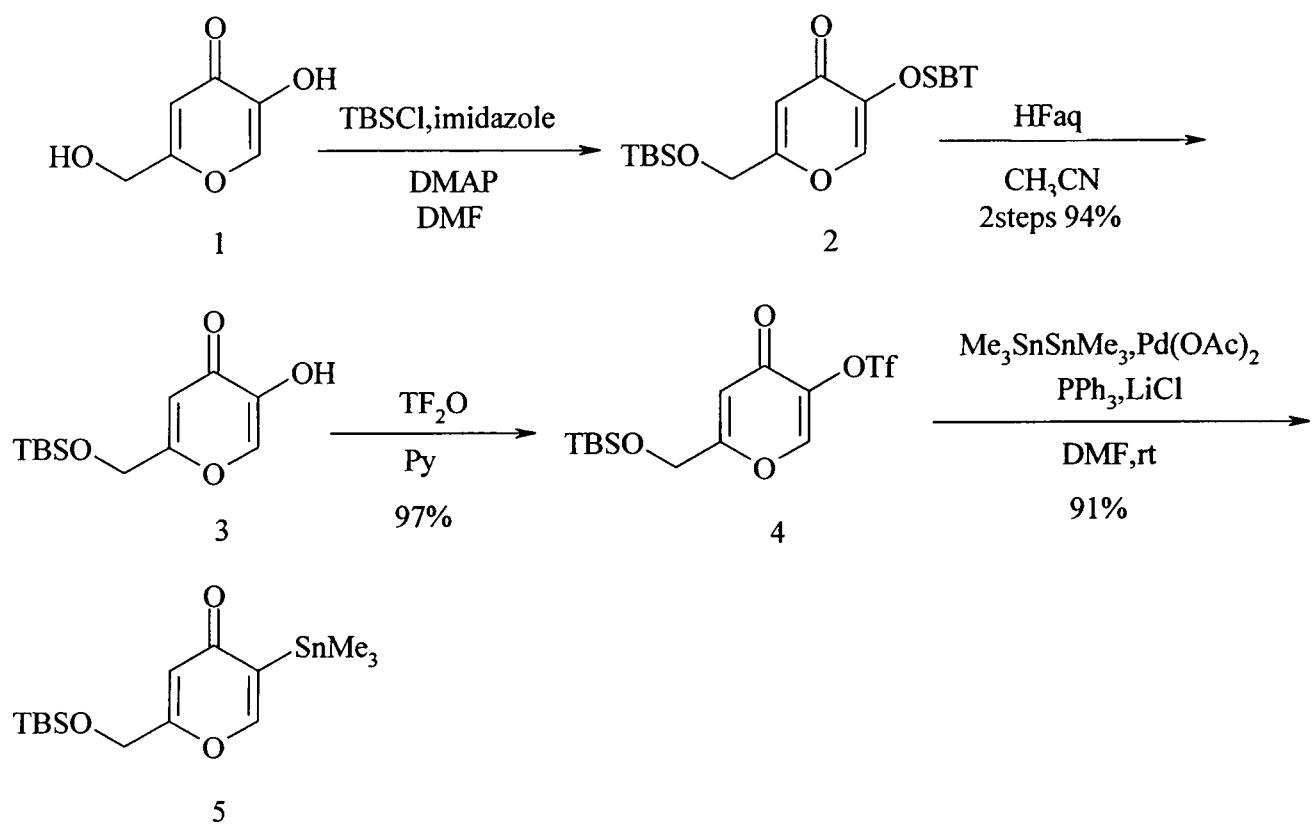
پایرون ها وجود دارد که اغلب آنها شامل حلقه زایی با حد واسط اسیدی یک پیش ماده تری کتونی مناسب است. کوجیک اسید بطور موثر به عنوان سیتن در سترز^۴-پایرون های استخلاف دار در موقعیت ۵ بکار نمی رود. چنانچه گروه هیدروکسی موقعیت ۵ با گروهی دیگر جایگزین گردد، ماده جدیدی برای سترز ترکیبات^۴-پایرون استخلاف دار در موقعیت ۵ حاصل خواهد شد.

در شمای ۱-۱ نمونه ای از تبدیل گروه هیدروکسی موقعیت ۵ کوجیک اسید به گروه عاملی دیگر مشاهده می شود [۹,۷,۶].

- ترکیب داخل کادر که مشتق شده از کوجیک اسید می باشد، فعالیت ضدقارچی برعلیه کاندیدا آلبیکانس^۱ که گونه ای از قارچ های مخمر عفونتزا در بدن انسان است، را نشان می دهد. این ماده در واقع اثر دارویی شناخته شده مایکونازول^۲ را تقویت می کند. برای سترز این ماده از روشی استفاده شده است که در آن با تبدیل گروه OH موقعیت ۵ کوجیک اسید به گروه تریفلات می توان انواع واکنش های جفت شدن آروماتیک ها را در این موقعیت عملی ساخت. شمای (۱-۲)، نیز تبدیل های گروه OH به گروه های عاملی دیگر را نشان می دهد [۶-۸].

شماتیک ۱-۱: جایگزینی گروه هیدروکسی موقعیت ۵ در کوجیک اسید

شماتیک ۱-۲: تبدیل گروه OH کوجیک اسید برای انجام واکنش های کوپل شدن